

Jednotka učení 2: Stanovení koeficientu tepelné roztažnosti

Handlungswissen

Charakteristika pracovní činnosti

2. HINTERFRAGEN

Sachwissen

Charakteristika pracovního systému

1. diferencování
pracovního úkolu

Pracovní postup

3. PŘÍRAZENÍ...

Teorie (vztahy, výpočty)

Technologické vztahy

Dovednosti/Schopnosti

Zadání: Stanovení koeficientu tepelné roztažnosti

- stanovit koeficient tepelné roztažnosti kapalin
- sestavit grafické závislosti objemu kapaliny na teplotě

- převzetí a analýza úkolu
- naplánování jednotlivých pracovních kroků
- organizace a plánování pracovní činnosti
- vysvětlení pojmu tepelná roztažnost

Tepelná objemová roztažnost (dilatace) kapalin je způsobena změnou vnitřního uspořádání částic v kapalině vlivem tepla. Ve většině případů dochází se vzrůstající teplotou k růstu objemu. Tuto závislost lze vyjádřit vztahem

$$V_t = V_0(1 + \beta \Delta t)$$

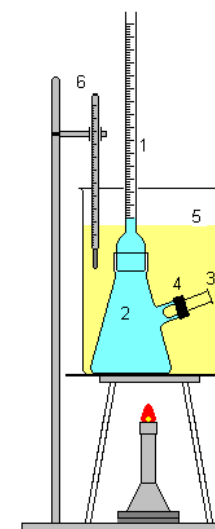
kde V_t je objem kapaliny při teplotě t

V_0 je původní objem kapaliny

Δt je změna teploty

β je $\square$ koeficient tepelné objemové roztažnosti.

Zjišťování potřebných hodnot se provádí na dilatometru.

<p>Příprava</p> <ul style="list-style-type: none"> - připravit dilatometru - připravit vodní lázeň 	<ul style="list-style-type: none"> - zacházení s laboratorní technikou - zacházení s chemikáliemi (důraz na R,S věty, bezpečnost práce a ochranu životního prostředí) - plánovací a organizační činnost - přesná a svědomitá práce - dodržování zásad BOZP 		
<p>Provedení</p> <ul style="list-style-type: none"> - baňku dilatometru naplnit známým objemem měřené kapaliny V_0 - zasunutím zkumavky vyrovnat hladinu kapaliny na nulovou hodnotu stupnice na trubici - dilatometr ponořit do vodní lázně opatřené teploměrem - vodní lázeň ohřívat kahanem - zapisovat změny objemu V_t v závislosti na teplotě 	<ul style="list-style-type: none"> - zacházení s laboratorní technikou - zacházení s chemikáliemi (důraz na R,S věty, bezpečnost práce a ochranu životního prostředí) - plánovací a organizační činnost - přesná a svědomitá práce - využití teoretických znalostí - získání manuální zručnosti - dodržování zásad BOZP 		
<p>Vyhodnocení</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypočítat koeficient tepelné roztažnosti - zpracovat naměřená data do tabulky - určit průměrné hodnoty - sestrojít graf 	<ul style="list-style-type: none"> - provádění potřebných výpočtů - využití teoretických znalostí - získání manuální zručnosti - zpracování naměřených dat do tabulek - vytváření grafických závislostí - ovládnutí zásad psaní záznamů o provedené práci - vyhodnocení výsledků měření a vytvoření logických závěrů 		